

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

(anonymizovaný opis)

Vrchní soud v Praze projednal ve veřejném zasedání konaném dne [datum] v trestní věci obžalovaného [údaje o účastníkovi] státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] proti rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 6. března 2007, č. j. 4 T 2/2003-3446, a rozhodl

takto:

Podle § 256 trestního řádu se odvolání zamítá.

Odůvodnění:

A. Napadený rozsudek

1. Rozsudkem Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 6. března 2007, č. j. 4 T 2/2003-3446, byl obžalovaný [jméno] [příjmení] podle § 226 písm. c) trestního řádu zproštěn obžaloby pro skutek, že,, dne [datum] ve večerních hodinách vylákal [jméno] [příjmení], [datum narození], a [jméno] [příjmení], [datum narození], na lesní parkoviště po pravé straně silnice třetí třídy [číslo] před obcí [část obce], okres [okres], kde měl předat částku 400.000 Kč [jméno] [příjmení] za vozidlo zn. Audi A6 Avant 2,5 TDI, [registrační značka], a zde dosud neustanovenou krátkou střelnou zbraní nejprve několika výstřely usmrtil poškozeného [jméno] [příjmení] a následně dalšími výstřely a za použití hrubého fyzického násilí směřujícího zejména proti hlavě, ale i tělu, usmrtil poškozeného [jméno] [příjmení] a jejich těla následujícího dne za pomoci svědka [jméno] [jméno] zakopal na pozemku domu [číslo] v obci [obec], okres [okres], uživatele [jméno] [příjmení], přičemž před zahrabáním těl tato prohlédal a odcizil poškozeným dva kusy mobilních telefonů“, tedy proto, že nebylo prokázáno, že tento skutek spáchal obžalovaný.

B. Procesní historie předcházející napadenému rozsudku

2. Šlo ale až o v řadě čtvrté rozhodnutí Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ohledně tohoto skutku. Proto považuje odvolací senát Vrchního soudu v Praze, který ve věci nyní rozhodoval, za potřebné stručně zrekapitulovat procesní historii této trestní věci, neboť ta měla podstatný vliv i na jeho rozhodování.

3. Prvním rozhodnutím o obžalobě státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] pro shora uvedený skutek (dále jen státní zástupkyně) byl rozsudek Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 17. 9. 2004, č. j. 4 T 2/2003-1963. Tím byl obžalovaný pro shora uvedený skutek, kvalifikovaný jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. a), h) trestního zákona, podle § 226 písm. c) trestního řádu obžaloby zproštěn. Současně byl uznán vinným další trestnou činností, přičemž bylo podle § 37 trestního zákona upuštěno od uložení souhrnného trestu vzhledem k trestu uloženému mu rozsudkem Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 30. 4. 2004, sp. zn. 5 T 4/2002, ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze ze dne 23. 6. 2004, sp. zn. 10 To 80/2004.

4. K odvolání státní zástupkyně, podanému v neprospěch stěžovatele, Vrchní soud v Praze usnesením sp. zn. 8 To 155/2004, ze dne 1. 12. 2004, zrušil napadený rozsudek krajského soudu v části týkající se obžalovaného a v tomto rozsahu mu věc vrátil k novému projednání a rozhodnutí. Krajskému soudu v odůvodnění usnesení vytknul, že své rozhodnutí založil pouze na destruktivním hodnocení výpovědi svědka [jméno] [jméno], aniž se přitom řádně vypořádal se všemi provedenými důkazy, a rozsudek je z toho důvodu nepřezkoumatelný.

5. Krajský soud [údaje o účastníkovi] ve stejném složení senátu rozhodl ve věci podruhé rozsudkem č. j. 4 T 2/2003-2186 ze dne 1. 2. 2005 a opět obžalovaného pro skutek posuzovaný obžalobou jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. a) h) trestního zákona podle § 226 písm. c) trestního řádu zprostil. Ohledně trestu pak rozhodl shodně jako v předchozím rozsudku.

6. Z podnětu opětovného odvolání státní zástupkyně v neprospěch stěžovatele Vrchní soud v Praze rozsudkem č. j. 8 To 26/2005-2280 ze dne 27. 4. 2005 rozsudek znovu zrušil ve zprošťujícím výroku ohledně trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. a) a h) trestního zákona a v tomto rozsahu vrátil věc soudu prvního stupně k novému projednání a rozhodnutí. Sám přitom rozhodl o uložení trestu odnětí svobody obžalovanému v trvání třinácti a půl roku za jeho další trestnou činnost. Přitom podle § 262 trestního řádu nařídil, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu. V odůvodnění označil zprošťující výrok za přinejmenším předčasný s tím, že odůvodnění rozsudku je založeno prakticky jen na hodnocení věrohodnosti svědka [jméno] [jméno], aniž se vypořádal s obhajobou obžalovaného tak, jak ji v průběhu trestního řízení postupně předkládal.

7. Proti výroku rozsudku Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 26/2005-2280, jímž bylo Krajskému soudu [údaje o účastníkovi] uloženo, aby věc byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu téhož soudu, podal obžalovaný ústavní stížnost. [jméno] Ústavní soud svým usnesením sp. zn. III. ÚS 389/05 ze dne [datum] odmítl jako zjevně neopodstatněnou, když dospěl k závěru, že nezhodnotil-li soud prvního stupně všechny provedené důkazy jednotlivě i v jejich souhrnu, nejde jen o formální vadu odůvodnění rozsudku ve smyslu § 125 odst. 1 trestního řádu, ale také o postup odporující § 2 odst. 6 trestního řádu. Jednal-li takto soud prvního stupně opakovaně, nepředstavovalo použití § 262 trestního řádu ze strany odvolacího soudu zásah do práva na zákonného soudce podle čl. 38 odst. 1 Listiny.

8. Krajský soud [údaje o účastníkovi] v novém složení v novém hlavním líčení provedl znovu všechny důkazy a některé další důkazy sám doplnil. Poté opět m rozsudkem č. j. 4 T 2/2003-3098 ze dne 18. 5. 2006 podle § 226 písm. c) trestního řádu zprostil obžaloby pro skutek kvalifikovaný jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, 2 písm. a) a h) trestního zákona. V odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že i nadále nepovažuje výpověď svědka [jméno] [jméno] za věrohodnou, protože trpí řadou vnitřních rozporů, přičemž nepřímé důkazy o vině obžalovaného jednoznačně nesvědčí. Na tomto podkladě uzavřel, že vina obžalovaného nebyla bez důvodných pochybností prokázána.

9. K dalšímu odvolání státní zástupkyně, podanému v neprospěch stěžovatele, se věcí již potřetí zabýval Vrchní soud v Praze. Ten usnesením č. j. 8 To 86/2006-3209 ze dne 4. 10. 2006 opět zrušil napadený rozsudek v celém rozsahu a věc vrátil Krajskému soudu [údaje o účastníkovi]

k novému projednání a rozhodnutí. V odůvodnění konstatoval, že na rozdíl od předchozích rozsudků se krajský soud nyní již vypořádal s okolnostmi významnými pro rozhodnutí a přezkoumávaný rozsudek tudíž již netrpí vadou spočívající v absenci hodnocení provedených důkazů. To však podle názoru Vrchního soudu však neodpovídalo požadavkům § 2 odst. 6 tr. ř. Odvolací soud soudu prvního stupně v tomto ohledu vytkl nesprávnou aplikaci zásady „v pochybnostech ve prospěch obžalovaného“, která se projevila v jednostranném hodnocení důkazů ve prospěch obžalovaného s tím, že i tato zásada má své meze a nelze ji dovádět do absurdity. Krajský soud [údaje o účastníkovi] podle něj opět hodnotil výpověď svědka [jméno] [jméno] destruktivním a tendenčním způsobem založeném na jeho výsledku směřujícím k jeho znevěrohodnění. Vrchní soud v odůvodnění svého rozhodnutí zaujal kritické stanovisko k obhajobě obžalovaného. Zdůraznil, že stěžovatel po zahájení trestního stíhání opakovaně odmítl k věci vypovídat, přičemž jeho pozdější výpovědi se měnily. Dle přesvědčení Vrchního soudu nelze přehlížet, že stěžovatel zvolil taktiku vyčkávání a poté svoji obhajobu založil na znalosti stavu probíhajícího dokazování. Vyzdvihl rovněž, že se obžalovaný prostřednictvím dopisů z vazby snažil ovlivňovat svědky. Krajskému soudu zároveň uložil doplnit dokazování o další navrhované důkazy.

10. Na základě tohoto usnesení Vrchního soudu v Praze stejný senát Krajského soudu [údaje o účastníkovi] provedl další hlavní líčení, v němž doplnil dokazování podle pokynů odvolacího soudu. Poté rozsudkem č. j. 4 T 2/2003-3446 ze dne 6. 3. 2007 obžalovaného opět podle § 226 písm. c) trestního řádu obžaloby zprostil. V odůvodnění tohoto svého v pořadí již čtvrtého zprošťujícího rozsudku Krajský soud uvedl, že nenabyl přesvědčení, že vina stěžovatele byla prokázána s požadovanou mírou jistoty, když nevěrohodnost svědectví [jméno] [jméno] zůstala po doplnění dokazování nedotčena. Krajský soud poznamenal, že odůvodnění kasačního rozhodnutí vrchního soudu vyvolává dojem, že hodnocení důkazů odvolacím soudem by vyústilo v závěr o vině stěžovatele. Krajský soud však vyzdvihl, že tento závěr odvolacího soudu nesdílí, a kdyby se vodítka odvolacího soudu při hodnocení důkazů řídil, porušil by svou povinnost podle § 2 odst. 6 trestního řádu, hodnotit před ním provedené důkazy podle svého vlastního přesvědčení.

C. Procesní historie následující napadený rozsudek

11. Tento v pořadí čtvrtý zprošťující rozsudek soudu prvního stupně opět napadla státní zástupkyně odvoláním, o němž rozhodl Vrchní soud v Praze usnesením č. j. 8 To 45/2007-3551 ze dne 29. 5. 2007 tak, že napadený rozsudek krajského soudu v celém rozsahu zrušil a věc vrátil soudu prvního stupně (výrok I.). Současně podle § 262 trestního řádu nařídil, aby věc projednal a rozhodl Krajský soud v Praze (výrok II.). V odůvodnění svého rozhodnutí odvolací soud uvedl, že krajský soud se v rámci hodnocení důkazů opětovně neoprostil od zjevně jednostranného stanoviska hodnotit důkazy jednoznačně ve prospěch stěžovatele a neustoupil ani od svého postoje znevěrohodnit výpověď svědka [jméno] [jméno] [příjmení] nejenže nevzal v úvahu výhrady odvolacího soudu z předchozího zrušovacího usnesení, nýbrž některé z nich v podstatě přímo odmítl, popřípadě jim přikládal jiný význam, když jejich odůvodnění odvolacím soudem účelově vytrhl z kontextu. S ohledem na to dospěl Vrchní soud v Praze k závěru, že Krajský soud [údaje o účastníkovi] zjevně není schopen se oprostit od zaujatého hodnocení důkazů, což ve svém důsledku znamená, že tento soud není schopen, resp. dokonce postrádá vůli ve věci objektivně a spravedlivě rozhodnout. Vrchní soud proto rozhodl, že věc projedná a rozhodne Krajský soud v Praze, který se z hlediska ekonomiky řízení (trvalé bydliště řady svědků, působení znalců) jeví být svou polohou soudem nejvhodnějším.

12. Toto usnesení Vrchního soudu napadl stěžovatel již druhou ústavní stížností, kterou ale Ústavní soud usnesením sp. zn. III. ÚS 1913/07 ze dne [datum] odmítl v části směřující proti rušícímu výroku dle § 43 odst. 1 písm. e) zákona o Ústavním soudu jako nepřipustnou a ve zbývajících částech (tj. proti výroku o přikázání věci Krajskému soudu v Praze) dle § 43 odst. 2 písm. a) téhož zákona jako zjevně neopodstatněnou.

13. Krajský soud v Praze po přikázání věci konal celé hlavní líčení od počátku znovu. Rozsudkem č. j. 2 T 46/2007-4003 ze dne 26. 11. 2008 uznal obžalovaného vinným trestným činem vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a) a h) trestního zákona, jehož se měl dopustit podle jeho závěrů jednáním zcela shodným s popisem skutku v žalobním návrhu. Za tento trestný čin a za trestné činy loupeže podle § 234 odst. 1, odst. 2 písm. a) trestního zákona, resp. § 234 odst. 1 trestního zákona, jimiž byl uznán vinným předchozím rozsudkem Krajského soudu [údaje o účastníkovi] č. j. 4 T 2/2003-2186 ze dne 1. 2. 2005 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 26/2005-2280 ze dne 27. 4. 2005, byl odsouzen k „souhrnnému trestu doživotí“, pro jehož výkon byl zařazen do věznice se zvýšenou ostrahou. Krajský soud v Praze současně zrušil výrok o trestu rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] č. j. 4 T 2/2003-2186 ze dne 1. 2. 2005 ve spojení s rozsudkem Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 26/2005-2280 ze dne 27. 4. 2005 a další rozhodnutí na tyto rozsudky obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu. Stěžejním argumentem, na němž Krajský soud v Praze založil svůj závěr o vině obžalovaného, bylo, že svědectví [jméno] [jméno] vykazuje jen nevýznamné rozpory a v klíčových bodech je považuje za věrohodné a ustálené. Popis událostí popsany tímto svědkem je podle názoru Krajského soudu v Praze přesnější a přesvědčivější nežli verze prezentovaná obžalovaným, a byl navíc podpořen i dalšími důkazy.

14. K odvolání obžalovaného proti odsuzujícímu rozsudku Krajského soudu v Praze Vrchní soud v [obec] rozsudkem č. j. 8 To 97/2009-4175 ze dne 9. 12. 2009 rozsudek soudu prvního stupně částečně zrušil, ovšem pouze ve výroku o trestu a sám obžalovanému uložil za trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1, odst. 2 písm. a) a h) trestního zákona a za shora zmíněné trestné činy loupeže výjimečný souhrnný trest odnětí svobody na doživotí, pro jehož výkon jej zařadil do věznice se zvýšenou ostrahou. Výrok o vině trestným činem vraždy tak fakticky potvrdil, přičemž se ztotožnil se skutkovými zjištěními Krajského soudu v Praze včetně jeho posouzení věrohodnosti svědka [jméno] [jméno] a nevěrohodnosti obhajoby stěžovatele. Dospěl přitom k závěru, že provedené důkazy jednoznačně ukazují na vinu stěžovatele a není z nich možné vyvodit jiný závěr.

15. Proti tomuto rozsudku Vrchního soudu v Praze podal obžalovaný dovolání k Nejvyššímu soudu. To Nejvyšší soud usnesením sp. zn. 8 Tdo 790/2010 ze dne 28. 7. 2011 odmítl jako zjevně neopodstatněné. V odůvodnění svého rozhodnutí označil hodnocení důkazů Krajským soudem v Praze i Vrchním soudem v Praze jako logické a nevykazující známky libovůle. Ohledně námitek dovolatele proti přikázání věci Krajskému soudu v Praze odkázal na usnesení Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS 1913/07 ze dne [datum], jímž se cítil být vázán (viz odst. 12 odůvodnění tohoto usnesení).

16. Toto usnesení Nejvyššího soudu a jemu předcházející odsuzující rozsudky Krajského soudu v Praze a Vrchního soudu v Praze poté obžalovaný napadl ústavní stížností, kterou ale Ústavní soud usnesením sp. zn. II. ÚS 3555/11 ze dne [datum] odmítl podle § 43 odst. 2 písm. a) zákona o Ústavním soudu jako návrh zjevně neopodstatněný.

17. Ještě v roce 2012 podal obžalovaný v této věci stížnost ([číslo]) k Evropskému soudu pro lidská práva (dále jen ESLP). Ten ve věci [příjmení] proti České republice rozhodl rozsudkem ze dne [datum] tak, že postupem soudů došlo k porušení čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen, „Úmluva“).

18. Argumenty ESLP zmiňuje Vrchní soud v Praze v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně, protože jimi byl vázán a vycházel z nich při svém vlastním rozhodování. ESLP především Vrchnímu soudu vytknul, že opakovaně přistupoval k použití § 262 trestního řádu, a to tak dlouho, dokud Krajský soud v Praze, jemuž byla věc nakonec Vrchním soudem v Praze přikázána, neuznal navrhovatele vinným z trestného činu vraždy a neodsoudil ho k doživotnímu trestu odnětí svobody, na rozdíl od Krajského soudu [údaje o účastníkovi], který navrhovatele obžaloby čtyřikrát zprostil. Přitom jako nezákonný kvalifikoval ESLP postup Vrchního soudu,

kdy v rámci rušení prvoinstančních rozsudků vytýkal Krajskému soudu [údaje o účastníkovi] způsob, jakým hodnotil důkazy, včetně věrohodnosti svědka [jméno] [jméno]. Tento přístup shledal ESLP v rozporu s § 263 odst. 7 trestního řádu i navazující judikaturou Ústavního soudu, podle jehož judikatury je odvolací soud vázán hodnocením důkazů provedeným soudem prvního stupně. Vrchnímu soudu ESLP dále vytkl, že z důkazů provedených soudem prvního stupně vyvodil odlišné závěry ohledně věrohodnosti výpovědi svědka [jméno], aniž by byl sám dotčeného svědka vyslechl nebo alespoň vyložil, proč nepokládá jeho výslech za této situace za nezbytný.

19. ESLP rovněž konstatoval, že rozhodnutí Vrchního soudu, jímž byla věc přikázána Krajskému soudu v Praze, obsahuje formulace, jež mohou být vykládány jako podsouvání názoru, že soud prvního stupně by měl dospět k odlišným závěrům ohledně věrohodnosti předmětného svědka a že odvolací soud neakceptuje jiný výsledek řízení než odsouzení obžalovaného. ESLP dodal, že takové závěry stěží obstojí ve světle ustálené judikatury Ústavního soudu. Podle ní odvolací soud nesmí za žádných okolností udělovat pokyny soudu prvního stupně v tom smyslu, zda by měl rozhodnout o vině či nevině obžalovaného, resp. nemůže založit své pochybnosti o nezávislosti a nestrannosti soudců ani své výtky, že soud prvního stupně se neřídil závaznými pokyny, na pouhé skutečnosti, že soud prvního stupně dospěl k takovým skutkovým zjištěním a závěru o vině stěžovatele, s nimiž se odvolací soud pouze neztotožňuje. Podle ESLP sled událostí v případě stěžovatele významně svědčí o selhání justice, jímž utrpěla celková spravedlivost řízení.

20. Poté, co rozsudek ESLP nabyt dne [datum] právní moci, podal obžalovaný k Ústavnímu soudu návrh na povolení obnovy řízení ve věcech jeho dvou ústavních stížností, vedených u Ústavního soudu pod sp. zn. II. ÚS 3555/11 a sp. zn. III. ÚS 1913/07, a to s poukazem na závěry vyslovené ve zmíněném rozsudku ESLP. Ústavní soud usnesením sp. zn. Pl. ÚS 110/20 ze dne [datum] návrhu obžalovaného vyhověl a obnovu řízení ve věcech obou ústavních stížností povolil za současného zrušení původních rozhodnutí o těchto stížnostech

21. Z podnětu těchto stížností pak Ústavní soud rozhodl nálezem pléna Ústavního soudu ze dne [datum], sp. zn. Pl. ÚS 110/20 pod bodem I. tak, že Usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 790/2010 ze dne 28. 7. 2011, rozsudkem Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 97/2009-4175 ze dne 9. 12. 2009, rozsudkem Krajského soudu v Praze č. j. 2 T 46/2007-4003 ze dne 26. 11. 2008 a usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 45/2007-3551 ze dne 29. 5. 2007 byla porušena základní práva stěžovatele na soudní ochranu a na zákonného soudce podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, a pod bodem II. všechna uvedená rozhodnutí zrušil.

22. Odůvodnění tohoto nálezu obsahuje podrobné stanovisko Ústavního soudu k námitkám obžalovaného obsaženým v obou ústavních stížnostech včetně výčtu pochybení, která řízení předcházející zrušeným rozhodnutím vykazují. V tomto případě Vrchní soud v Praze cituje stěžejní závěry pléna Ústavního soudu doslovně, protože zásadním způsobem předurčovaly jeho vlastní rozhodnutí.

23. V úvodu nálezu se uvádí, že Ústavní soud, jsa vázán právním názorem vysloveným v rozsudku Evropského soudu pro lidská práva ze dne [datum] ve věci [příjmení] proti České republice, zvážil argumentaci Pl. ÚS 110/20 stěžovatele (tj. obžalovaného [jméno] [příjmení]), obsah naříkaných soudních rozhodnutí i příslušný spisový materiál, a dospěl k závěru, že ústavní stížnosti jsou důvodné.

24. Ústavní soud dal zřetelně najevo, že z právních závěrů citovaného rozsudku ESLP jednoznačně plyne, že k porušení práva stěžovatele na spravedlivý proces dle čl. 6 odst. 1 Úmluvy došlo v předmětném trestním řízení především usnesením Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 45/2007-3551 ze dne 29. 5. 2007, jímž byl zrušen v pořadí čtvrtý zprošťující rozsudek Krajského soudu [údaje o účastníkovi] a jímž byla věc přikázána k projednání a rozhodnutí Krajskému soudu v Praze jako novému soudu prvního stupně. ESLP již ve svém rozsudku

sestavil dílčí přehled judikatury Ústavního soudu vztahující se k ústavněprávním podmínkám pro použití ustanovení § 262 trestního řádu. Ústavní soud dále rekapituluje, že podle § 262 trestního řádu odvolací soud může, vrací-li věc k novému projednání a rozhodnutí soudu prvního stupně, zároveň nařídit, aby byla projednána a rozhodnuta v jiném složení senátu. Z důležitého důvodu může také nařídit, aby ji projednal a rozhodl jiný soud téhož druhu a téhož stupně v jeho obvodě.

25. Ústavní soud následně cituje ze své judikatury, v první řadě z nálezu sp. zn. IV. ÚS 4091/18 ze dne [datum], v němž zdůraznil, že odnětí věci rozhodujícímu soudci podle tohoto ustanovení je mimořádným (výjimečným) procesním prostředkem, k jehož použití musejí být dány důležité důvody, které musejí být zřetelné, zřejmé a bezpochybné. Postup odvolacího soudu podle uvedeného ustanovení lze za ústavně konformní považovat pouze tehdy, je-li tento krok odůvodněn vysokou pravděpodobností, že v případě ponechání věci současnému soudci tento nebude schopen ukončit řízení způsobem, jež by mohl odvolací soud aprobovat. O porušení ústavně zaručených základních práv a svobod stěžovatele se pak šlo také v případech odnětí věci podle § 262 trestního řádu, bylo-li by rozhodování odvolacího soudu projevem zjevné libovůle. Podle § 263 odst. 7 přitom platí, že z hlediska změny nebo doplnění skutkových zjištění může odvolací soud jen k důkazům, které byly provedeny ve veřejném zasedání před odvolacím soudem; tyto důkazy hodnotí v návaznosti na důkazy provedené soudem prvního stupně v hlavním líčení. Odvolací soud je vázán hodnocením těchto důkazů soudem prvního stupně s výjimkou těch důkazů, které sám ve veřejném zasedání znovu provedl.

26. Ústavní soud dále odkázal na svou rozhodovací praxi (např. nálezy sp. zn. III. ÚS 1980/13 nebo I. ÚS 794/16), podle níž odvolací soud může rozvést, proč jsou skutková zjištění nalézacího soudu vadná, v čem je třeba je doplnit, popř. k jakým důkazům je třeba ještě přihlédnout. Dostojí-li však rozhodnutí soudu prvního stupně těmto požadavkům, nemůže ho odvolací soud zrušit pouze z důvodu, aby prosadil své hodnocení takto provedených důkazů a z něho plynoucí závěry ohledně skutkových zjištění.

27. Ve vztahu k usnesení Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 45/2007-3551 ze dne 29. 5. 2007 Ústavní soud konstatoval, že toto výše zmíněným požadavkům na použití § 262 tr. ř. nedostačuje. Ústavní soud shledal, že odvolací soud své rozhodnutí dílem odůvodnil nedostatečně, dílem postupoval v hrubém rozporu se základními zásadami trestního procesu a dílem jde o rozhodnutí, skrze něž prosazuje své hodnocení takto provedených důkazů a z něho plynoucí závěry ohledně skutkových zjištění.

28. Ústavní soud dále Vrchnímu soudu v Praze vytknul, že odmítnul zásadu, na níž se odvolával Krajský soud [údaje o účastnících], a sice že soud musí zvažovat, zda jsou provedenými důkazy prokázána tvrzení obžaloby, nikoli zda je či není vyvrácena obhajoba obžalovaného. Ani nevěrohodnost obhajoby obžalovaného, který ji postupně měnil, a některá jeho tvrzení se ukázala nepravdivými, nemůže být podle Krajského soudu [údaje o účastnících] usvědčujícím důkazem o jeho vině. K tomuto postupu Krajského soudu [údaje o účastnících] nemá Ústavní soud výhrady.

29. Za nesprávnou označil Ústavní soud výtku Vrchního soudu v Praze adresovanou nalézacímu soudu, že neučinil jednoznačný závěr, kdo je pachatelem úmyslného usmrcení obou poškozených. Podle Ústavního soudu dospěje-li soud k závěru, že provedené dokazování neumožňuje učinit přesvědčivý závěr o vině obžalovaného bez důvodných pochybností, nemá povinnost vyslovovat domněnky o tom, jak ke skutku mohlo dojít a kdo připadá v úvahu jako jeho možný (spolu) pachatel (podezřelý), a zaujímat k tomu bližší stanoviska, nelze-li je z provedeného dokazování učinit.

30. Konečně podle Ústavního soudu nemůže obstát představa vrchního soudu o tom, komu více prospívají okolnosti, zda obžalovanému, či svědku [jméno], za nichž svoji verzi průběhu skutkového děje uvedl, tato teze nemůže ve světle požadavků na zachování práva na spravedlivý proces obstát. I kdyby tyto okolnosti vyznívaly pro jmenovaného svědka příznivěji, neznamená to, že lze bez další prověrky jeho věrohodnosti uzavřít, že takto se skutek opravdu odehrál.

31. Vrchní soud ve svém usnesení uvedl, že výslech svědka [jméno] v hlavních líčeních byl podle jeho názoru veden tendenčním a záměrně znejišťujícím způsobem. Ústavní soud z obsahu trestního spisu nic takového nezjistil. Pokud svědkovi byly předsedou senátu opakovaně předestřeny jeho dřívější výpovědi, učiněné v přípravném řízení či v předchozích hlavních líčeních, nešlo podle Ústavního soudu o postup rozporný se zákonem (viz § 211 odst. 3 a § 212 trestního řádu).

32. Stejně tak se Ústavní soud neztotožnil se závěrem Vrchního soudu, že nalézací soud hodnotil výpověď svědka [jméno] destruktivně. Naopak sám Vrchní soud pominul zahrnout do svého hodnocení rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] většinu jeho klíčových závěrů o svědkově věrohodnosti odkazujících na rozpory, kterými jeho postupné výpovědi trpěly. Ústavní soud v odstavcích 58 - 65 nálezu uvádí příkladmo četné konkrétní rozpory, které výpovědi svědka [jméno] obsahovaly.

33. S přihlédnutím ke shora rozvedeným důvodům Ústavní soud uzavírá, že Vrchní soud v Praze napadeným usnesením výrazným způsobem popřel jednak základní zásady trestního procesu týkající se důkazního břemene, jednak prolomil zákonná omezení postupu odvolacího soudu tím, že v neveřejném zasedání sám hodnotil soudem prvního stupně provedené a hodnocené důkazy, ačkoli takový postup zapovídá § 263 odst. 7 trestního řádu Krajskému soudu přitom důrazně naznačil, že nevina stěžovatele z provedených důkazů nevyplývá, byť formálně deklaroval, že je prost toho, aby naznačoval, jakým způsobem měly být provedené důkazy soudem prvního stupně zhodnoceny. Za této situace nebyl odvolací soud oprávněn rušit rozsudek soudu prvního stupně, a tím méně rozhodnout o odnětí případu a přikázání věci jinému krajskému soudu jako soudu prvního stupně. Protože Vrchní soud svým usnesením č. j. 8 To 45/2007-3551 ze dne 29. 5. 2007 hrubě zasáhl do práva stěžovatele na soudní ochranu a na zákonného soudce podle čl. 36 odst. 1 a čl. 38 odst. 1 Listiny, je celá následující etapa trestního řízení, počínaje úkony a postupem Krajského soudu v Praze, přes jeho odsuzující rozsudek č. j. 2 T 46/2007-4003 ze dne 26. 11. 2008, odsuzující rozsudek Vrchního soudu v Praze č. j. 8 To 97/2009-4175 ze dne 9. 12. 2009 a konče napadeným usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 8 Tdo 790/2010 ze dne 28. 7. 2011 stížena vadou, která měla za následek rozhodování nezákonného soudu o vině a trestu stěžovatele, a proto je zapotřebí uvedená soudní rozhodnutí bez dalšího zrušit již jen pro tento důvod. Ústavní soud se proto dále nezabýval obsáhlou argumentací stěžovatele proti těmto odsuzujícím rozhodnutím, potažmo usnesení o odmítnutí dovolání stěžovatele Nejvyšším soudem, neboť to považoval za nadbytečné a nehospodárné.

34. Zrušením všech ústavními stížnostmi rozporovaných rozhodnutí trestních soudů se tak trestní řízení vrátilo do stádia po vyhlášení zprošťujícího rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] č. j. 4 T 2/2003-3446 ze dne 6. 3. 2007 a podání odvolání tehdejší státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] ze dne [datum]. Vrchnímu soudu jako soudu odvolacímu bylo uloženo, aby při projednání odvolání mimo jiné neopominul přihlídnout ke všem, a nikoli jen některým krajským soudem uváděným skutečnostem a závěrům, a zvláště pak vzal v úvahu všechny jeho dílčí úvahy o nevěrohodnosti svědka [jméno] [jméno], jak byly zmíněny výše.

D. Odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství [údaje o účastníkovi]

35. Vrchní soud v Praze se tak v důsledku rozhodnutí Ústavního soudu, který zrušil některá ve věci učiněná rozhodnutí, tak jak jsou uvedena ve výroku plenárního nálezu sp. zn. Pl. ÚS 110/20, ocitl v situaci, kdy měl rozhodnout o odvolání státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] směřujícího proti v pořadí čtvrtému rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 6. 3. 2007, č. j. 4 T 2/2003-3446. Je nutno dodat, že Vrchní soud ve věci rozhodoval ve zcela jiném složení senátu, než tomu bylo v předchozích případech, neboť dva soudci se z rozhodování ve věci v souladu s ust. § 30 odst. 1 trestního řádu pravomocně vyloučili

a funkce soudkyně třetí členky původního senátu v mezidobí podle § 94 písm. a) zákona [číslo] o soudech a soudcích, zanikla uplynutím kalendářního roku, v němž dosáhla věku 70 let.

36. Odvolací senát považoval za vhodné vzhledem k odstupu čtrnácti let od doby, kdy bylo podáno odvolání státní zástupkyně, aby strany dostaly možnost svá stanoviska k rozsudku aktualizovat, a to i s přihlédnutím k rozhodnutím Evropského soudu pro lidská práva a pléna Ústavního soudu.

37. Odvolání ze dne [datum] podala státní zástupkyně Krajského státního zastupitelství [údaje o účastníkovi] v neprospěch obžalovaného [jméno] [příjmení]. V odůvodnění svého odvolání Krajskému soudu [údaje o účastníkovi] vytýká, že výpověď svědka [jméno] označil za rozpornou a proto z ní nevycházel. Podle odvolatelky ale některé části jeho výpovědi - o účelu cesty vozem Audi A6, o schůzce s poškozenými v autobazaru, o telefonátu s obžalovaným kritického dne, jsou potvrzovány dalšími důkazy. Prokázána byla i částka 400 000 Kč, za kterou mělo být vozidlo prodáno. Obžalovaný [příjmení] nepopíral, že kupcem vozidla byl on a dal ho později pojistit. Krajský soud připouští, že mimo obžalovaného a svědka [jméno], nebyl na místě činu svědek [jméno] [příjmení] ani svědkyně, [jméno] [příjmení], současně však, aniž by pro to měl sebemenší důkaz, připouští, že tam mohla být přítomna další osoba. Podle odvolatelky Krajský soud [údaje o účastníkovi] bezdůvodně nevzal v úvahu zjištění potvrzené řadou svědků, že účelem cesty poškozených na Karlovarsko byl prodej vozu Audi A6 a že ve styku s nimi kritického dne byli pouze obžalovaný a svědek [příjmení], což plyne i ze zpráv operátora o provozu mobilních telefonů obžalovaného a poškozených. Za této situace bylo podle odvolatelky namístě položit si otázku, kdo z oněch dvou mužů přítomných na místě činu byl ten dominantní, rozhodující, agresivnější, ten, který vraždil. Odkazuje v tomto ohledu na znalecké posudky o vyšetření jejich duševního stavu a na výpověď obžalovaného, který sám sebe označil ve vztahu ke svědku [jméno] za nadřazeného. I když nebylo vyloučeno, že vedle zjištěného motivu – získání vozu Audi A6 - mohl být přítomen i další motiv – obchod s drogami, není to podle odvolatelky skutečnost, která by bránila uznat obžalovaného vinným. V této souvislosti odkazuje na odsouzení obžalovaného pro další trestnou činnost, která nese podobné rysy, neboť šlo o získání automobilu a dalších finančních prostředků za použité hrubého násilí. Navíc nalézací soud nevyhověl všem pokynům uloženým mu odvolacím soudem a s jeho závěry polemizuje. V tomto odvolání státní zástupkyně navrhovala, aby Vrchní soud napadený rozsudek zrušil a věc přikázal k projednání a rozhodnutí jinému soudu.

38. V úvodu písemného doplnku odvolání z [datum] se opakují závěry znaleckého posudku z odpovědi soudního lékařství ohledně poranění zjištěných pitvou na těle poškozeného [jméno] [příjmení] s tím, že podle znalců způsobem, jakým svědek [příjmení] při prověrce výpovědi napadení poškozeného znázornil, lze vznik převážné většiny poranění zjištěných vysvětlit. Dále se zmiňují závěry znalkyně [příjmení] [příjmení] o tom, jaká místa při srovnání zjištěných poranění na těle poškozeného [příjmení] a mechanoskopickou expertízou zjištěného poškození jeho košile nasvědčují možnosti, že šlo o místo vstřelu, byť její závěry byly komplikovány pokročilou hnilobou těla. Znalci se však nevyjádřili k otvoru zjištěnému v kalhotách poškozeného, zda i ten lze považovat za otvor po vstřelu. Pokud se jednalo o vstřel, podle znalce [příjmení] [jméno], DrSc., se nemohlo jednat o vstřel zepředu, ale z boku a zezadu. [příjmení] znalec pak v hlavním líčení dne [datum] uvedl, že zranění poškozeného [příjmení] mohla být způsobena velkou plochou, ale nelze ani vyloučit jejich způsobení montážním klíčem. Současně ale potvrdil, že popis střelby na poškozeného [příjmení] uvedený svědkem [jméno] při prověrce jeho výpovědi průběhu střelného kanálu neodpovídá. Pokud pak tento znalec uvedl, že pravděpodobnější je varianta uvedená obžalovaným [příjmení], má odvolatelka za to, že i jeho popis průběhu střelby obsahuje rozpory s dalšími důkazy a z jejího pohledu tudíž nelze považovat výpověď svědka [jméno] za realitě odporující. Není proto jasné, proč nalézací soud znalce z odpovědi soudního lékařství ke změně jejich závěrů nevyslechl. V závěrečné části doplnku pak poukazuje na to, že místem, kde byla těla obou poškozených zahrabána, byl pozemek domu [číslo] v obci [obec].

Přitom podle výroku pravomocného rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi], kterým byl obžalovaný [příjmení] uznán vinným trestným činem loupeže, měl on a jeho spolupachatelé odvézt poškozeného [příjmení] v kufru vozidla do kůlny u domu [číslo] v obci [obec], kde mu vyhrožovali likvidací a fyzicky jej napadli. To podle odvolatelky potvrzuje pravdivost té části výpovědi svědka [jméno], podle níž místo zahrabání těl poškozených vybral obžalovaný [příjmení], a on jej na místo činu ve svém voze jen následoval. Konečně za nelogické označila odvolatelka i závěry nalézacího soudu o nevěrohodnosti výpovědi rodičů svědka [jméno] o předání dopisu, v němž svědek inkriminovanou událost popsal, pro případ, že by se mu něco stalo. [příjmení] závěr lze podle ní učinit i o výpovědích rodinných příslušníků poškozeného [příjmení].

39. Konečný návrh státní zástupkyně se domáhal zrušení napadeného rozsudku a jeho vrácení věci Krajskému soudu [údaje o účastníkovi] k novému projednání. Na tomto návrhu setrval i intervenující státní zástupce vrchního státního zastupitelství v průběhu veřejného zasedání před odvolacím soudem s tím, že dokazování by mělo být nalézacím soudem doplněno výsledkem znaleců z odvětví soudního lékařství za účelem odstranění rozporů v jejich závěrech označených v odvolání.

E. Vyjádření obžalovaného (obhajoby)

40. Odvolací soud dal obžalovanému možnost, aby se k aktualizovanému odvolání státní zástupkyně vyjádřil. Ve vyjádření písemně zpracovaném jeho obhájcem JUDr. [jméno] [příjmení], CSc., se v úvodu rekapituluje argumentace obsažená v odvolání státní zástupkyně včetně závěru, podle něhož, „nelze považovat výpověď svědka [jméno] za realitě odporující“.

41. Obhájce obžalovaného však považuje za naprosto nepřijatelné vykládat možný skutkový děj na základě spekulací typu, „dle mého názoru“, neboť v trestním řízení jsou jakékoli spekulace nebo domněnky nepřijatelné. Takový postup odvolatelky považuje za porušení ust. § 2 odst. 5 trestního řádu, podle něhož musí být zjištěn skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti a to v rozsahu, který je nezbytný pro rozhodnutí.

42. Oponuje dále výhradám odvolatelky proti závěrům znaleců z odvětví soudního lékařství s tím, že znalci se vyjadřovali k různým výpovědím svědka [jméno], a to opakovaně. Nevidí proto důvod opakovat znovu jejich výslech jen proto, že závěry znaleců odvolatelku neuspokojují. Za spekulativní označuje i závěry odvolatelky ohledně znalosti místa zakopání těl obžalovaným.

43. Na rozdíl od odvolatelky nepovažuje závěry soudu prvního stupně týkající se dopisu svědka [jméno] jeho rodičům za nelogické a neopodstatněné. Poukazuje přitom na nález pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 110/20, který nijak nezpochybňuje závěry znaleců z odvětví soudního lékařství, takže výhrady odvolatelky lze mít za liché. Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva i plenární nález přitom Vrchnímu soudu vytýkají, že ohledně věrohodnosti svědka [jméno] dospěl k odlišným závěrům než nalézací soud, přestože tohoto svědka sám nevyslechl. Vzhledem k tomu, že uvedený svědek je mrtvý, nelze již nyní provést jeho výslech a měnit hodnocení věrohodnosti jeho výpovědi.

44. V závěru tohoto vyjádření navrhl, aby odvolací soud odvolání státní zástupkyně zamítl podle § 256 trestního řádu jako nedůvodné.

45. Druhý obhájce obžalovaného [příjmení] [jméno] [příjmení], PhD., se připojil k návrhu JUDr. [příjmení], CSc., a nad jeho rámec vyjádřil názor, že aktuální pobyt obžalovaného ve výkonu trestu je nezákonný, neboť po zrušení souhrnného doživotního trestu odnětí svobody zbývající tresty odnětí svobody vykonal. Připustil však, že rozhodnutí o tom, zda tomu tak je patrně nelze činit v rámci tohoto odvolacího řízení, nicméně se jím bude zabývat z podnětu podané stížnosti v nadcházejících dnech zabývat Ústavní soud.

46. K odvolání se písemně vyjádřil i obžalovaný [jméno] [příjmení]. Podané odvolání podle něj prokazuje neznalost spisu a fakta v něm uvedená, a současně ignoruje plenární nález Ústavního soudu i rozsudek Evropského soudu pro lidská práva. V další části svého vyjádření podrobně rozebírá důkazy, na které odkazuje odvolání s tím, že ke změně původních závěrů bylo možno dospět jen novým výsledkem svědka [jméno], který ale nyní již provést nelze. Obžalovaný odkazuje na závěry Ústavního soudu, podle nichž Vrchní soud při předchozích rozhodnutích postupoval při hodnocení důkazů jednostranně a některé důkazy ve svém hodnocení podle obžalovaného záměrně vynechal. Nyní však nelze činit nic jiného než odvolání zamítnout.

F. Přezkum odvolání

47. Vrchní soud v Praze v souladu s ust. § 254 odst. 1 trestního řádu přezkoumal zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku (tj. rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] ze dne 6. 3. 2007, č. j. 4 T 2/2003-3346), jakož i správnost postupu řízení, které mu předcházelo, a dospěl k následujícím závěrům.

48. Pokud jde o předcházející řízení, jeho přezkum odvolacím soudem byl významně determinován rozsudkem Evropského soudu pro lidská práva ze dne [datum] a nálezem pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 110/20. Závěry těchto dvou rozhodnutí včetně jejich odůvodnění byl Vrchní soud v Praze vázán a plně je při svém rozhodování respektoval.

49. Z nich vyplynula porušení procesních ustanovení podrobně vypočtená v odstavcích 18 - 19 a 24 - 33 plenárního nálezu Ústavního soudu. Šlo především o porušení ust. § 262 trestního řádu, kdy po zrušení zprošťujících rozsudků byla věc odňata původnímu senátu a přikázána nejdříve jinému senátu Krajského soudu [údaje o účastníkovi] a poté po vynesení v pořadí čtvrtého zprošťujícího rozsudku i jinému soudu – Krajskému soudu v Praze. V tom bylo Evropským soudem pro lidská práva a Ústavním soudem shledáno porušení práv obžalovaného [příjmení] s tím, že rozsudek Krajského soudu v Praze, jímž byl uznán vinným, byl výsledkem porušení dalšího procesního ustanovení § 263 odst. 7, kdy Vrchní soud v Praze v podstatě nedal Krajskému soudu v Praze jinou možnost, než uznat obžalovaného [příjmení] vinným. Přitom argumenty o vině obžalovaného [příjmení] byly založeny především na závěru o věrohodnosti výpovědi svědka [jméno], přestože jej Vrchní soud nevyslechl.

50. Senát Vrchního soudu v Praze, který věc nyní rozhodoval, při přezkoumání skutkových zjištění z posledního rozsudku Krajského soudu [údaje o účastníkovi] zjistil, že tento oprávněně konstatoval mimořádnou složitost důkazní situace. V ní dominovaly dva stěžejní důkazy – výpověď (přesněji výpovědi) obžalovaného [příjmení] a výpovědi svědka [příjmení] Krajský soud [údaje o účastníkovi] v odůvodnění napadeného rozsudku provedl podrobnou rekapitulaci výpovědí obžalovaného i svědka [jméno], obsahujících tvrzení, která si odporovala a některá z nich byla i zjevně nevěrohodná.

51. Za situace, kdy obhajobu obžalovaného [příjmení] Krajský soud [údaje o účastníkovi] neměl za věrohodnou, ale současně nedospěl k závěru, že výpověď svědka [jméno] sama o sobě postačuje k závěru o vině obžalovaného, v souladu s pokyny Vrchního soudu upřel svou pozornost i na další provedené důkazy – výpovědi svědků, znalců z odvětví soudního lékařství, expertizy zaměřené na dokumentaci pohybu hlavních aktérů prostřednictvím monitorování jejich mobilních telefonů, biomechanickou expertízu.

52. Krajský soud [údaje o účastníkovi] provedl v odůvodnění svého rozsudku podrobné a vyčerpávající hodnocení těchto důkazů v souladu s ustanovením § 2 odst. 6 trestního řádu a shodně s názorem ve věci nyní rozhodujícího odvolacího senátu dospěl k závěru, že tyto důkazy nemohou samy o sobě, ani ve spojení s výpověďmi obžalovaného a svědka [jméno] vést ke spolehlivému závěru o vině obžalovaného.

53. Šlo o výpovědi svědků, kteří tvrdili, že byli v době střelby na místě činu ([jméno] Sivák, [jméno] [příjmení]), resp., to měli potvrdit ([jméno] Štinčík), jež nalézací soud důvodně

vyhodnotil jako zcela zjevně nevěrohodné. Dále o svědky, kteří vypovídali k důvodům cesty poškozených [příjmení] a [příjmení] vozem Audi A 6 na schůzku s obžalovaným a svědkem [jméno]. V jejich světle se verze prodeje vozidla obžalovanému jevila jako možná, ale vedle ní zůstala jako reálně možná i další verze obchodu s drogami, na němž mohl být zainteresován svědek [příjmení].

54. Ani zjištění o pohybu obou hlavních aktérů v době před činem a po něm prostřednictvím monitoringu jejich mobilních telefonů a telefonu poškozeného [příjmení], stejně jako psychologické profily obžalovaného a svědka [jméno] vypracované znalci, nevedly k nějakým jednoznačným skutkovým závěrům.

55. Pokud jde o odvoláním navrhované doplnění dokazování revizí závěrů znalců z odvětví soudního lékařství, odvolací senát jej zamítl jako nadbytečné. Znalci se v předchozím řízení opakovaně a podrobně vyjadřovali ke zraněním zjištěným při pitvě na tělech obou poškozených a k poškozením oděvu nasvědčujícím vstřelům. Vyslovili hypotézy o možném průběhu střelby včetně vyjádření k věrohodnosti popisu střelby oběma aktéry. I tyto závěry znalci měnili v závislosti na postupných změnách výpovědi obžalovaného a svědka [jméno] a i tak byly jejich závěry jen v rovině vyšší či nižší pravděpodobnosti. Ostatní zjištěné skutečnosti, které měli brát v potaz, kategorické závěry ani neumožňovaly.

56. Odvolací senát v této souvislosti považuje za nutné zdůraznit, že i kdyby bylo možno dovodit, že popis průběhu střelby jednoho ze dvou aktérů je přesnější a odpovídá dalším provedeným důkazům, nebylo by z toho ani tak možno vyvodit závěr, že věrohodně popisuje činnost druhého z nich. Nebylo by totiž možné vyloučit to, že přesný popis střelby mohl jeden z nich poskytnout právě proto, že byl sám střelcem. Z těchto důvodů proto odvolací senát návrh na doplnění dokazování navrhované odvolatelkou zamítl.

57. Vrchní soud ve svých předchozích rozhodnutích vytýkal Krajskému soudu [údaje o účastníkovi], že postupně poskytované výpovědi obžalovaného a svědka [jméno] měl hodnotit jednostranně ve prospěch obžalovaného a naopak zaujímat neodůvodněně kritický postoj k věrohodnosti výpovědi svědka [příjmení]. Tyto závěry ovšem, jak bylo Vrchnímu soudu oprávněně vytknuto Evropským soudem pro lidská práva i Ústavním soudem, nebyly opřeny o výslech svědka [jméno] před odvolacím senátem, neboť ten při hodnocení svědkovy věrohodnosti vycházel jen z protokolace jeho výpovědi před nalézacím soudem a v přípravném řízení. Senát Vrchního soudu nyní ve věci rozhodující měl v úmyslu tento nedostatek odstranit tím, že by sám provedl dodatečný výslech svědka [jméno], který nabízel možnost určitého posunu v hodnocení věrohodnosti jeho výpovědi. Tento záměr však vzhledem k úmrtí svědka, k němuž, jak Vrchní soud zjistil, došlo v roce 2014, již nebylo možno naplnit. Odvolací senát se dotázal i obžalovaného [příjmení], zda nechce k věci ještě jednou před odvolacím soudem učinit výpověď, ale ten po poradě se svými obhájci využil svého zákonného práva a rozhodl se nevypovídat (čl. 37 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, § 33 odst. 1, věta první trestního řádu).

58. Odvolací senát se proto ocitl v situaci, kdy shromážděné důkazy sice nasvědčovaly reálné možnosti, že obžalovaný se mohl skutku uvedeného v žalobním návrhu dopustit, současně však takový závěr nebylo možno dovodit jednoznačně a bez důvodných pochybností. Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku podrobně odůvodnil, jak ke stejnému stanovisku v otázce viny obžalovaného dospěl. Přitom argumenty, kterými se snažil Vrchní soud ve svých předchozích rozhodnutích tento závěr Krajského soudu [údaje o účastníkovi] zvrátit, Ústavní soud ve svém plenárním nálezu rezolutně odmítl a označil je za nesprávné. S těmito závěry Ústavního soudu se nynější odvolací senát ztotožňuje, a to i bez ohledu na jejich formální závaznost. Krajský soud v napadeném rozhodnutí i podle názoru odvolacího senátu zhodnotil provedené důkazy v souladu s ust. § 2 odst. 6 trestního řádu, tj. podle svého vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

59. Odvolací senát má za to, že Krajský soud [údaje o účastníkovi] v napadeném rozsudku vyhověl všem závazným pokynům z předcházejících rozhodnutí Vrchního soudu, vypořádal se s jeho výhradami tak, že jeho odůvodnění nevykazuje žádné mezery ani logické rozpory. Krajský soud [údaje o účastníkovi] důvodně nerespektoval ty pokyny, které mu podsouvaly názor Vrchního soudu na hodnocení provedených důkazů, neboť takový postup by byl v rozporu s ust. § 2 odst. 6 trestního řádu i ust. § 263 odst. 7 trestního řádu. Za této situace, kdy další důkazy, které by existující důkazní nejistotu mohly odstranit, nebyly k dispozici, bylo na Vrchním soudu, aby napadený zprošťující rozsudek potvrdil. Nynější odvolací senát ze všech shora uvedených důvodů a při respektování formálně závazné, ale i obsahově přesvědčivé argumentaci plenárního nálezu Ústavního soudu zaujal ve věci odlišně stanovisko než předcházející senát Vrchního soudu, a odvolání státní zástupkyně podle § 256 trestního řádu zamítl jako nedůvodné.

60. Jako obiter dictum odvolací senát dodává, že komplikovaný a protahovaný průběh trestního řízení, který vedl k ESLP ke konstatovanému porušení článku 6 Evropské úmluvy o lidských právech v přezkoumávaném případě měl částečně svůj původ i v současné právní úpravě odvolacího řízení. Ta v ust. § 259 odst. 5 písm. a) trestního řádu stanoví, že odvolací soud nemůže sám uznat obžalovaného vinným skutkem, pro nějž byl soudem prvního stupně napadeným rozsudkem zproštěn. To platí i v případě, kdy soudci odvolacího soudu jsou bytostně přesvědčeni o vině obžalovaného, přestože to pro ně může být frustrující. Probíhající rekodifikace trestního řízení přitom pracuje i s možnou novelizací ustanovení § 259 trestního řádu, podle níž by odvolací soud mohl na podkladě důkazů před ním provedených zrušit zprošťující rozsudek a sám uznat obžalovaného vinným.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není další řádný opravný prostředek přípustný. Lze proti němu podat dovolání. Dovolání se podává u soudu, který ve věci rozhodl v prvním stupni, a to do dvou měsíců od doručení opisu písemného vyhotovení tohoto rozhodnutí. O dovolání by rozhodoval Nejvyšší soud. Dovolání může podat nejvyšší státní zástupce pro nesprávnost kteréhokoli výroku rozhodnutí soudu, a to ve prospěch i v neprospěch obžalovaného, obžalovaný pak pro nesprávnost výroku, který se jej bezprostředně dotýká. Obžalovaný může dovolání podat pouze prostřednictvím obhájce. Podání, které nebylo učiněno prostřednictvím obhájce, se nepovažuje za dovolání, byť bylo takto označeno. Důvody, pro které lze dovolání podat, jsou uvedeny v § 265b trestního řádu, nutný obsah dovolání je uveden v § 265f trestního řádu.

Praha 14. října 2021

JUDr. Robert Fremr
předseda senátu